

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. ชื่อผลงานเรื่อง การพัฒนารูปแบบการให้บริการคลินิกวัยรุ่น เจริญในโรงงาน

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕

๓. สรุปเค้าโครงเรื่อง

๓.๑ หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีประชากรวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง ๑๐-๒๔ ปี ประมาณ ๑ ใน ๔ ของประชากรทั้งหมด และคาดว่าในปี ๒๕๕๖ จะมีวัยรุ่นประมาณ ๑๔ ล้านคน หรือร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด (ซึ่งนฤทัย กาญจนจิตรา และคณะ, ๒๕๔๖) ประชากรวัยรุ่นเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุดกลุ่มหนึ่งของประเทศ ดังนั้น การให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชากรวัยรุ่นเป็นเรื่องสำคัญ ดังเห็นได้ในแผนเร่งด่วนขององค์การอนามัยโลก (WHO, ๒๐๐๔) ที่เน้นเรื่องการเข้าถึงข้อมูลและบริการ ทางด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ การเสริมสร้างทักษะชีวิตที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง และความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาสุขภาพในวัยรุ่นที่ยังพบเป็นปัญหาสำคัญ ในลำดับต้นๆ ได้แก่ ปัญหาทุพโภชนาการซึ่งพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามอายุ ปัญหาภาวะโภชนาการเกินในพื้นที่เขตเมือง ปัญหายาเสพติด ปัญหาวัยรุ่นติดเกมส์ และปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ โดยปัจจุบันพบว่า ประชากรในช่วงอายุ ๑๐-๒๔ ปี มีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์เพิ่มขึ้น สาเหตุเนื่องจากเยาวชนมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลทางสถิติที่พบว่าเยาวชนอายุ ๑๔-๑๙ ปีตั้งท้องสูงถึงปีละ ๕ หมื่นกว่าราย (สสส, ๒๕๔๙) สำหรับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ใน เยาวชนนั้น พบว่า ๒๙% ของผู้เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และ ๑๑% ของผู้เป็นโรคเอดส์เป็นคนหนุ่มสาว ที่อายุต่ำกว่า ๒๔ ปี และจากการวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในโรงงานอุตสาหกรรมพบว่า ใน กลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ออกจากโรงเรียนหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้วมาทำงานในโรงงานกลับพบว่าส่วนใหญ่ ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน รวร้อยละ ๕๐ ของวัยรุ่นหญิงในโรงงานมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (พิมพ์วัลย์ บุญมงคล, ๒๕๔๓) ซึ่งผลกระทบทางด้านลบเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเป็นเรื่องที่น่า วิตกสำหรับสังคมไทยในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผลกระทบที่กล่าวมาเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะมีต่อตัววัยรุ่น เอง แต่ยังกระทบต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติอีกด้วย (Sather & Zinn, ๒๐๐๒) ดังนั้น ปัญหา สุขภาพที่เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่นจึงเป็นประเด็นที่ทั่วโลกให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยพยายามสนับสนุนให้มีการวิจัย และมีแผนปฏิบัติการเพื่อการแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยที่เกี่ยวกับการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและส่งเสริม การพัฒนาให้มีระบบบริการสุขภาพในรูปแบบที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของวัยรุ่น (ยุพา หนูขำ และกอบกาญจน์ มหัทธโน, ๒๕๔๙)

ปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗ โดยในรอบปีดังกล่าวเน้นการพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน นโยบาย และยุทธศาสตร์นี้เป็นแนวทางให้ทุกภาคส่วนแปลงไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ กลุ่มงานวัยเรียนและเยาวชน เป็นหน่วยงานในสังกัด กรมอนามัย โดยเริ่มจัดให้มีบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่นในสถานพยาบาล ตั้งแต่

ปีงบประมาณ ๒๕๔๙ โดยใช้ชื่อ คลินิกวัยรุ่น Friendly Teen Gang Chonburi และมีการจัดบริการสุขภาพ และอนามัยการเจริญพันธุ์ในสถานศึกษาในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ เพื่อให้บริการความรู้ในเรื่องของสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์ พร้อมทั้งให้คำปรึกษา โดยทีมแกนนำวัยรุ่นที่ผ่านการอบรมจากค่ายเยาวชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ ซึ่งโรงเรียนที่นำร่องในเรื่องการจัดบริการสุขภาพในสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนบ้านสวน(จันทนุสรณ์) , โรงเรียนราษฎร์บำรุง, โรงเรียนวัดทองคั้ง (ไพโรจน์ประชาสรรค์)

จากการดำเนินการที่ผ่านมา การจัดบริการสุขภาพ และอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น ได้ดำเนินการเพียงในโรงพยาบาลและสถานศึกษา ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการเข้าถึงบริการทั่วทั้งชุมชน งานวัยรุ่นและเยาวชนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเข้าถึงบริการของคลินิก จึงได้จัดบริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ในโรงงาน เพื่อเปิดโอกาสให้วัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาสามารถเข้าถึงบริการในเรื่องของสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ได้ โดยมีการจัดตั้งคลินิกวัยรุ่นในโรงงานมีการให้บริการในเรื่องสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์ พร้อมทั้งให้คำปรึกษา โดยทีมแกนนำวัยรุ่นที่ผ่านการอบรมจากค่ายเยาวชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๓ ซึ่งโรงงานที่นำร่องในเรื่องการจัดบริการสุขภาพในโรงงาน ได้แก่ บริษัทสยามคายาบา บริษัทพีเจนท์ บริษัทสยามอิตาชิ

๓.๒ บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

แนวความคิดพัฒนารูปแบบการให้บริการคลินิกวัยรุ่นเชิงรุกในโรงงาน เพื่อให้วัยรุ่นสามารถเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพ ซึ่งจัดตั้งอยู่ในโรงงาน เพื่อความสะดวกและเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย ซึ่งรูปแบบการให้บริการที่จะพัฒนามีทั้งในเรื่องของการให้ข้อมูลความรู้/การให้คำปรึกษา การบริการสุขภาพพื้นฐาน และการส่งต่อปัญหาสุขภาพที่เหมาะสม โดยจากการดำเนินงานในเรื่องของอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ผ่านมา ข้อเสนอแนวคิดในเรื่องของการจัดบริการสุขภาพ ในโรงงานได้แยกออกเป็น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และระบบการให้บริการ

เชิงนโยบาย

๑. มีระบบการบริหารจัดการ มีนโยบาย การนำ การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงงาน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงงาน
๒. สร้างการมีส่วนร่วมและบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐภายนอกองค์กร เช่น โรงพยาบาลชลบุรี
๓. มีระบบการติดตามและประเมินผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงาน
๔. สร้างการยอมรับและสนับสนุนจาก ครอบครัว ชุมชน และผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของวัยรุ่น เพราะมีความสำคัญต่อการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลและมีความยั่งยืน
๕. สร้างระบบเครือข่ายคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยใช้ระบบเครือข่าย และความร่วมมือของทุกภาคส่วน

เชิงระบบการให้บริการ

๑. มีการสำรวจข้อมูลสภาวะสุขภาพและพฤติกรรมเสี่ยงวัยรุ่นในโรงงาน ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนา และการจัดบริการสุขภาพในโรงงาน ซึ่งการจัดบริการต้องให้บริการแบบผสมผสาน และตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของวัยรุ่น ความเป็นส่วนตัว มีระบบการรักษาความลับของผู้มารับบริการ

๒. เน้นการมีส่วนร่วมของวัยรุ่น และเยาวชนเพื่อให้ทำให้มั่นใจได้ว่าความต้องการของกลุ่มเหล่านี้ได้รับการตอบดูแล ด้วยความสนใจ และตอบสนองความต้องการ

๓. การจัดบริการสำหรับคลินิกวัยรุ่นในโรงงาน ต้องประกอบไปด้วยการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งรูปแบบมีทั้งบริการให้ความรู้ / ให้การปรึกษา / การบริการสุขภาพพื้นฐาน และระบบการส่งต่อระหว่างเครือข่าย และกิจกรรมที่ให้อวัยรุ่นในโรงงานเข้ามามีส่วนร่วม

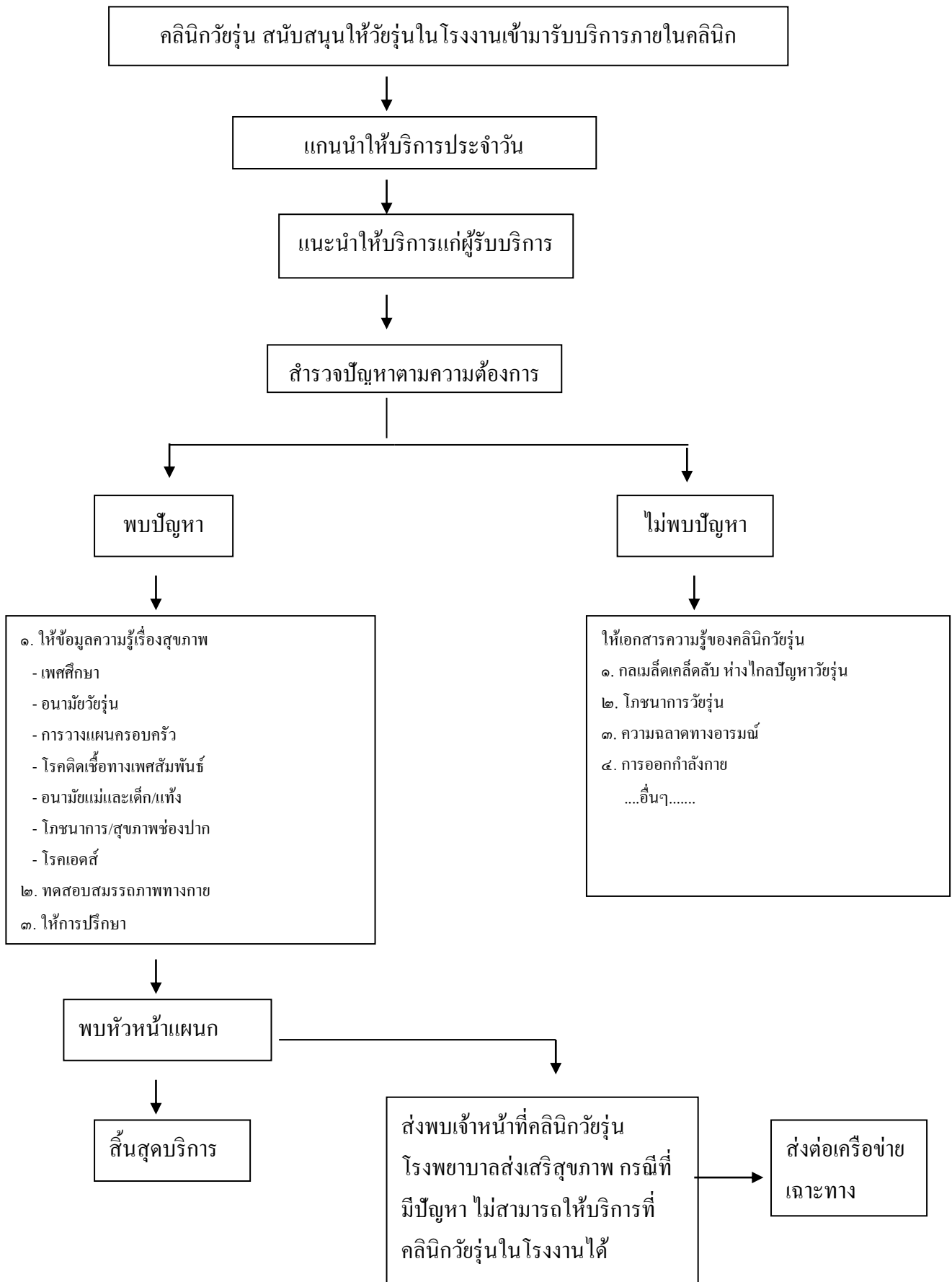
แนวความคิดการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา
เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดบริการคลินิกวัยรุ่นในโรงงาน	<p>ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมความพร้อมภายในองค์กร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขอความเห็นชอบและสนับสนุนจากผู้บริหารศูนย์อนามัยที่ ๓ ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน - ประสานขอความเห็นชอบ การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงงาน <p>ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาสถานการณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทบทวนข้อมูล การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล สภาวะสุขภาพและพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นในโรงงาน เพื่อทราบสถานการณ์ปัญหา และแนวโน้มสุขภาพของวัยรุ่นในพื้นที่ ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและการจัดบริการสุขภาพในโรงงาน 		<ul style="list-style-type: none"> -บริษัทสยามคายาบา -บริษัทพีเจนท์ -บริษัทสยามอีตาชิ 	เม.ย.55-ก.ย.55

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ระยะเวลา
	<p>ขั้นตอนที่ ๓ การประสานความ ร่วมมือเครือข่ายในสถานศึกษา</p> <p>- ประชุมชี้แจงหัวหน้าแผนกแกนนำ/ แกนนำวัยรุ่น เพื่อเตรียมความพร้อม และกำหนด รายละเอียดของรูปแบบ คลินิกวัยรุ่นในโรงงาน</p> <p>ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดรูปแบบ บริการ</p> <p>- จัดบริการคลินิกวัยรุ่นในโรงงาน เน้น การมีส่วนร่วมของวัยรุ่น เพื่อให้ มั่นใจได้ว่าความต้องการของกลุ่ม เหล่านี้ได้รับการตอบสนอง และตรงกับความต้องการ การมีความเป็น ส่วนตัว มีระบบการรักษาความลับของ ผู้มารับบริการ</p> <p><u>รูปแบบการให้บริการประกอบด้วย</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ให้บริการค้นหาหาข้อมูลความรู้ เพิ่มพูนทักษะการดำเนินชีวิตในวัยรุ่น ๒. ให้บริการสุขภาพและอนามัยการ เจริญพันธุ์พื้นฐานสำหรับวัยรุ่น ๓. ให้การปรึกษาปัญหาวัยรุ่น ๔. เป็นศูนย์รวมแกนนำวัยรุ่น สมาชิกวัยรุ่นในการดำเนินกิจกรรม ๕. เป็นแหล่งประสานความ ช่วยเหลือปัญหาวัยรุ่นและระบบการ ส่งต่อระหว่างโรงงานและเครือข่าย ด้านสุขภาพ <p>- จัดทำขั้นตอนการให้ดำเนินการ ภายในคลินิกวัยรุ่น</p>			

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ระยะเวลา
	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการตกแต่งและจัดตั้งคลินิกวัยรุ่น ใน โรงงาน - จัดทำเอกสารประเมินความพึงพอใจของ ผู้รับบริการที่เข้ารับบริการในคลินิกวัยรุ่น ชั้นตอนที่ ๕ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล - นิเทศ ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคแนวทางการ ปรับปรุงการดำเนินงาน 			

รูปแบบการดำเนินงานการให้บริการคลินิกวัยรุ่น ในสถานศึกษา

๓.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีการพัฒนารูปแบบการให้บริการคลินิกวัยรุ่น ในโรงงานที่เป็นต้นแบบ โดยทีมบูรณาการที่สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไขปัญหาวัยรุ่น ได้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒. เกิดเครือข่ายบริการด้านสุขภาพแก่วัยรุ่น ระหว่าง โรงงาน โรงพยาบาล ครอบครัว และชุมชน

๓. เป็นแหล่งข้อมูลความรู้ทางด้านวิชาการ และการวิจัยด้านปัญหาสุขภาพวัยรุ่นต่อไป

๔. เพื่อเกิดภาพลักษณ์ที่ดีของศูนย์อนามัยที่ ๓

๓.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. จำนวนวัยรุ่นที่มีรับบริการที่คลินิกวัยรุ่นในโรงงาน จำนวน ๑๐๐ คน / ปี

๒. จำนวนวัยรุ่นที่สมัครเป็นสมาชิกคลินิกวัยรุ่นในโรงงาน จำนวน ๘๐ คน / ปี

๓. ความพึงพอใจของผู้มารับบริการต่อการจัดระบบในคลินิกวัยรุ่น ในสถานโรงงาน ร้อยละ ๘๕

๔. เกิดคลินิกวัยรุ่น ในโรงงานต้นแบบ จำนวน ๑ แห่ง

(ลงชื่อ).....

(นางทิพย์วรรณ จอมแพง)

ผู้เสนอแนวคิด

(วันที่) ...../...../.....